

Frø: Maria Par: Tonje Glimmerdal

KAPITTEL 22

Der gamle Nils er full og seier noko sant

På veg heim frå skulen dagen etter går Tonje av bussen nede i bygda. Ho orkar ikkje kome heim. Ho vil ikkje sjå garden til Gunnvald som ikkje er garden til Gunnvald meir, og ho vil ikkje sjå flaggstonga som er utan hund på grunn av henne. Og ho vil aldri, aldri i heile sitt liv sjå Heidi meir.

Men kva skal ho ta seg til med her nede i bygda? Tonje står rett opp og ned og er motlaus, då ho brått får auge på gamle Nils. Han er ute og snurrekøyrrer med rullatoren sin. Ei stund vert Tonje ståande med hendene på ryggen og sjå på. Fyrst køyrer Nils på flaggstonga utanfor den nedlagde kiosken. Så får han rullatoren i siget igjen og køyrer slalåm bortover kaia. Tonje finn ut at det er best ho følgjer han heim, så han ikkje vasar seg utfor kaia og druknar på heile raptusen sin.

- Kom, seier ho og tek Nils under armen.
- Han går av seg sjølv, klagar Nils og peikar på rullatoren.

Tonje går musedritt ved sida av den gamle mannen. Då dei kjem til isbordet, må dei ha seg ein pause.

- Er det sant at vesle Heidi har kome heim? spør Nils utydeleg.

Vesle og vesle, tenkjer Tonje, men ho nikkar. Hersens Heidi. Og så rullar det ut av henne, alt det forferdelege som har skjedd siste dagane. Det vert ei lang og endelaus jammerhistorie. Nils lyttar og nikkar og seier «hm». Han høyrer sikkert ikkje etter likevel, tenkjer Tonje. Men då ho er ferdig, fomlar han fram snusen sin og seier:

- Eg hugsar den dagen ho reiste.

Auga til Nils ser ikkje på Tonje eller på kaia lenger. Dei ser liksom innover og bakover til gamle dagar. Til den gongen for nesten tretti år sidan då Nils framleis køyrde lastebil og budde heime i huset sitt saman med Anna, og Gunnvald framleis hadde svart hår og var den sterkaste mannen i Glimmerdalen.

- Den dagen Heidi reiste, kom Gunnvald ned til meg, seier Nils, og stemma er ikkje så grautete lenger. - Eg har aldri sett ein så forvilla mann, Tonje. Gunnvald var så glad i den dottera si at ingen kan skjøne det. Og stakkars Heidi, ho var så glad i Gunnvald ...

- Det var ho ikkje! Ho reiste frå han!

Tonje er like sint i stemma som Gunnvald var på sjukehuset. Nils smattar snusen på plass og ler ein kort latter.

– Det seier Gunnvald, ja. Men det er den forbaska Anna Zimmermann som er skuld i heile sulamitten, Tonje. Det var ho som henta Heidi. Som om ho var ein pakke, legg han til og harkar.

– Men Heidi vart med henne, seier Tonje like hardt. Nils snur seg med mykje strev og set dei slørete auga i henne:

– Har du aldri hatt lyst til å verte med mor di når ho reiser, vesle dunder?

Tonje kryp saman på benken.

Dei dagane, ja. Mamma som pakkar datamaskina og alle dei viktige papira ned i den vasstette raude veska. Hadebratjukkegensenen som luktar hav. Pappa som står i dørhølet saman med Måse-Geir og er forelska. Det nydusja håret til mamma som rekk heilt ned til der ryggen sluttar. Tonje lurar alltid på korleis det er ved havet der mamma skal pakke opp alle tinga igjen. I ei lita hytte. Eller på ein stor båt. Og ho lurar på kor lang tid det går før pappa begynner å gle seg til mamma skal kome heim i staden for å sørgje over at ho har reist. Tonje kunne aldri reist frå pappa. Eller? Viss mamma hadde spurt? Viss mamma hadde spurt om Tonje ville vere med til havet ein tur? Hadde ikkje Tonje vorte med henne då, så ho slapp å gå her og vere morlaus heile tida?

– Kanskje, seier Tonje og ser ulukkeleg på gamle Nils.

– Vaksne gjer mykje dumt, Tonje, det skulle jammen eg vite, her eg sit og er full ein tysdag føremiddag.

Han ristar på hovudet over seg sjølv.

– Men det er ein viktig ting:

Han snur seg mot henne.

– *Det er aldri barna sin feil.*

Nils bankar fingeren ned i kneet på Tonje då han seier det, som om han vil stemple orda inn i henne: Det – er – *aldri* – barna – sin – feil.

– Kva er det som aldri er barna sin feil? spør Tonje andelaust.

– Alt. Alt det galne vaksne gjer.

Nils er heilt skråsikker i stemma.

Dei sit stille ei lang stund. Måsane skrik rundt dei, og bølgiene klukkar under kaia.

– Og det har Gunnvald aldri fått inn i det tjukke hovudet sitt, mumlar Nils til slutt. – Heidi var berre jentungen den gongen.

– Men ho vart no med, seier Tonje igjen, spakare.

– Kva skulle ho gjere, då? spør Nils. – Heidi var eit råskinn på fele. Ho spela fletta av far sin. Då Anna Zimmermann oppdaga det, berre bestemte ho at Heidi skulle kome til Tyskland og lære seg det skikkeleg. Spør heller

Gunnvald om han nokon gong ringde til dotter si etter at ho reiste. Eller om han sende henne brev, eller om han besøkte henne. Spør Gunnvald om det, du, Tonje.

Tonje kryp endå meir saman på benken.

– Gjorde han?

– Spør Gunnvald, snøvlar Nils.

Tonje tenkjer på den gongen Gunnvald kasta ein stol i veggjen fordi onkel spurde om Heidi nokon gong kom att.

– No har eg visst sagt for mykje. Du får følgje meg heim, elles kjem lille, vakre Anna til å slå meg i hovudet med eit kjevle, mumlar Nils og gnir seg bekymra over skallen og spyttar ut snusen.

Tonje er svært tankefull då ho har levert Nils på trygdebustadane, og subbar framover mot Glimmerdalen igjen. Men ho vert rykt ut av tankane av Theo. Han står utanfor frisersalongen sin og røyker.

– Har ikkje du slutta å røyke? spør Tonje strengt.

– Jau, seier Theo. – Men kvalpane til Metis tek livet av meg. Det er den bastarden til matros-Jon som er faren. Dei ser ikkje ut, nesten ropar han. – No begynner dei å vekse til og verte urolege.

Tonje orkar ikkje fleire problem. Og i alle fall ikkje

hundeproblem, men Theo dreg henne med seg inn i salongen.

– Der! Sjå! seier han.

Vesle, kvite Metis, utstillingshunden til Theo, ligg i ei stor korg, og rundt henne kravlar det fem mildt sagt underlege kvalpar. Tonje vil berre springe sin veg, men før ho veit ordet av det, står ho med ein av dei små, spraglete skapningane i hendene.

– Ta han! seier Theo. – Du skal få han, Tonje.

Tonje held kvalpen skrekkslagen ut frå seg. Han sprellar med beina i lause lufta og er pitteliten.

– Ta han, seier Theo.

– Eg vil ikkje!

Ho ser panisk på Theo, men i det han skal til å ta frå henne kvalpen igjen, trykker ho han inntil seg. Hjartet dundrar som ein traktor mot den vesle, mjuke kroppen.

– Jau, eg vil ha han, kviskrar ho. – Takk.

Fra: Linn T. Summe: Like ekorn

Tjueto

Han ringer. Jeg ligger i senga, har alt lyset slokket unntatt en liten lysslynge med stjerner i vinduet. Er snart soveklar, døsen og varm.

– Så fantastisk å lese om deg i dag! Dette blir moro,

Aurora!

– Takk, tusen takk.

Jeg rødmer av glede, det ser han ikke, men jeg tror nesten han hører det på stemmen min.

– Det går virkelig din vei for tida. Seksere på skolen, og nå blir du tatt ut til ungdomslandslaget! Flott bilde av deg i dag, forresten, det er på nettet også.

– Sier du det? Hvor?

– Lokalavisa, sier han.

– Jeg får sjekke i morgen.

– Du har nok hatt gode trenere, spøker han.

– Jeg har faktisk det, sier jeg. – Det er du som gjør meg god, Gaute.

– Nei, det ikke sant, begynner han.

– Jo, sier jeg lavt, for sånn er det for meg. Gaute liker meg, han støtter meg, jeg føler meg sterk og flink og til og med pen når jeg vet at han syns det samme.

– Hva ønsker du deg til bursdagen? spør jeg fort. Det er tre dager til bursdagen hans i dag.

– Jeg vet ikke, svarer han, – ikke noe spesielt. Jeg har vel det meste.

Noe i stemmen hans er litt trøtt, litt gammelt. I et blaff føler jeg meg langt unna på flere måter.

Vi sier god natt, og jeg legger fort på for å slippe å høre ham gjøre det først, at det blir stille i den andre enden. Blir liggende og tenke. På hvordan han smiler, hvordan han ser ut når han er engasjert, på de gode ordene hans. På Gaute. Jeg tar opp mobilen.

Jeg saumer deg, melder jeg. Du gjør meg god.

Vanligvis får jeg svar med en gang. Men nå tar det tid. Jeg ser ut av vinduet. Tenker at jeg er for påtrengende. At jeg er barnslig. At han er lei av meg og masinga mi. Jeg er varm, tung, sjekker mobilen enda jeg vet at det ikke har kommet noe svar.

Så kommer det allikevel.

Kjære, søte lille ekorn. Jeg vet hva jeg ønsker meg til bursdagen.

Å, hva da?

Å se deg. Slik ingen andre har sett deg.

Tjuetre

Jeg sitter på skolen, men jeg får ikke med meg noe.

Jeg er med Josefin og Sara i friminuttet og bare overhører de småmisunnelige spørsmålene. Noe om håndball, ungdomslandslag, om samlingen over nyttår. Jeg tror det er i Trondheim, men jeg husker ikke. Er her, men ikke helt med.

Hele tida tenker jeg på Gaute. Som er trettini år i dag. Trettini år, er det så langt unna forten? Tjuefem år er det mellom oss, jeg har hørt om sånne aldersforskjeller før. Bestefaren til Atle i klassen har giftet seg med en dame som er nitten år yngre. Ingenting er umulig, bare kjærligheten er sterk.

Jeg kjenner meg sterk. I alle fall sammen med Gaute.

Jeg har sendt en helt grei melding i dag tidlig. *Gratulerer med dagen, håper du får en fin dag.* Men i kveld ... jeg har bestemt meg for å overraske ham. Jeg vil så gjerne

kjenne gleden hans, gi noe igjen for all varmen og styrken jeg får. Håndballen og alt!

Tjuefire

Jeg har egentlig lagt meg. Bak den låste døra hører jeg Espen og mammas stemmer, jeg kan ikke skjelve ordene, men det er noe julegreier. Om dager og gaver og sånt.

Jeg står foran speilet. Det er avlangt med hvitmalt ramme, jeg kan se hele meg i det dunkle lyset. Naken.

Alt er langt på meg. Håret, beina, armene. Magen er flat, men både hard og myk. Håret mellom beina er mørkt, helt moderat trimmet. Hår på beina og under armene har jeg tatt helt bort.

Brystene er ikke så store, av og til ønsker jeg meg større, men de ville vært i veien når jeg trener. Store pupper hadde ikke passet på meg, egentlig.

Jeg tar bilde etter bilde, prøver å bli fornøyd. Vil se glad ut, stolt, flink, sporty, sexy. Alt på en gang.

Til slutt bare sender jeg det jeg ble minst misfornøyd

med. Skjelver lett på fingrene før jeg trykker *send*. Dobbeltsjekker at jeg ikke har feilsendt det, trippelsjekker! Det er et bilde jeg ikke vil ha i feil hender. Hos Gaute er det trygt. Jeg både håper og håper ikke at han sletter det.

Jeg får svar tilbake med det samme.

Vakre du. Det var en dyrebar gave.

Ikke mer. Jeg svarer ikke heller, bare sovner, med en godvarm følelse, som om jeg er mett på noe.

I løpet av natta har nok en melding tikkert inn, uten at jeg har hørt det. Jeg våkner til denne:

Du er nydelig, flink og smart. Jeg er glad for å være vennen din, lille ekorn.

Noen bedre start på dagen kan jeg ikke ønske meg. Jeg tar en tidlig joggetur og en kjøpp dusj. Mens jeg såper meg inn, kan jeg ikke la være å tenke på Gautes hender. Om hendene mine var hans. Jeg blir rar, flau, skyller fort bort såpen, tørker meg, kler på meg, spiser frokost, smører niste, går ut døra og er så helt klar for å møte en ny dag.